

Samenwerken aan veiligheid

INTERNE CONTROLEPLAN 2024

Van 'controle bij de VRBN naar 'VRBN in control'

Veiligheidsregio Brabant-Noord

Inhoudsopgave

1. Inleiding	1
1.1. Waarom interne beheersing?	1
1.2. Ontwikkelingen rondom AO/IC	1
1.3. Positionering en verantwoordelijkheden	3
2. Werkwijze AO/IC	4
3. Risicoanalyse	6
4. Planning	8
5. Momenten van rapporteren	9
6. Rechtmatigheidsverantwoording	10
7. Tot slot.....	12
Bijlage 1 – Risicoanalyse.....	13

1. Inleiding

In dit plan is uitgewerkt waarom interne beheersing belangrijk is voor onze organisatie en hoe de interne beheersing wordt gewaarborgd. Verder wordt er ingegaan op de ontwikkelingen rondom de AO/IC. Het plan specificereert welke processen in 2024 onderdeel worden van de controle en gaat het in op de invulling van deze controles. Tot slot, gaat het rapport in op de rechtmatigheidsverantwoording.

1.1. Waarom interne beheersing?

Het is van bestuurlijk belang dat VRBN controlewerkzaamheden uitvoert op de administratieve organisatie naar de rechtmatigheid van baten, lasten en balansposities. De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten die behoren tot een regio treffen een gemeenschappelijke regeling, waarbij een openbaar lichaam wordt ingesteld met de aanduiding: veiligheidsregio. Het algemeen bestuur van de veiligheidsregio bestaat uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten. Het algemeen bestuur stelt de beleidskaders vast. Deze beleidskaders van de begroting vormen de grondslagen van de programmabegroting. Conform artikel 213A van de Gemeentewet en artikel 6 van de Financiële verordening Veiligheidsregio Brabant-Noord verricht het college van burgemeesters en wethouders respectievelijk het dagelijks bestuur periodiek onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door het bestuur gevoerde beleid. Ten behoeve van de rechtmatigheid van het financiële beheer, de inrichting van de administratieve en financiële organisatie en de bestuurlijke informatievoorziening, draagt het dagelijks bestuur zorg voor de jaarlijkse interne toetsing van de informatieverstrekking en de beheershandelingen van de organisatieonderdelen. Dit is vastgelegd in een intern controleplan. Het dagelijks bestuur neemt passende maatregelen ter verbetering, indien de resultaten van de interne controle daartoe aanleiding geven. Met de controlewerkzaamheden wordt getoetst of binnen de organisatie een goede interne beheersing plaatsvindt, met andere woorden dat de organisatie in control is. Dit is in de eerste plaats belangrijk, omdat hierdoor de risico's worden beheerst, afwijkingen tijdig worden geconstateerd en tijdig herstelmaatregelen kunnen worden getroffen. Daarnaast draagt goede interne beheersing bij aan een efficiëntere organisatie en aan tijdige, juiste en volledige management- en stuurinformatie. Het doel is ervoor te zorgen dat VRBN zichtbaar in control is én blijft.

Wanneer een organisatie 'in control' is, betekent dit dat:

- Financiële informatie betrouwbaar is (getrouwheid);
- Relevante wet- en regelgeving nageleefd wordt (rechtmatigheid);
- Bedrijfsprocessen effectief en efficiënt ingericht zijn (doelmatigheid);
- Middelen beveiligd zijn tegen niet-geautoriseerde aankoop, gebruik of verkoop (fraude).

1.2. Ontwikkelingen rondom AO/IC

De afgelopen jaren zijn er ontwikkelingen geweest omtrent de AO/IC (administratieve organisatie en interne controle). Waar voorheen de focus lag op achteraf vaststellen van de juistheid, volledigheid en rechtmatigheid van transacties door middel van checklists, ligt de focus tegenwoordig meer op het vooruitkijken. Van diverse processen zijn procesbeschrijvingen opgesteld en met deze beschrijvingen zijn risico's in kaart gebracht. De keuze van de controles wordt gebaseerd op de materialiteit en de risicoanalyse. De advisering is gericht op het beperken van deze risico's door interne beheersmaatregelen te treffen in het proces, zodat de fouten/onjuistheden voorkomen worden.

In 2022 heeft VRBN een applicatie (Key Control Dashboard (KCD)) aangeschaft dat de organisatie meer in staat stelt om grip en sturing krijgen op de processen, interne beheersing, risicomanagement en interne controle. Het KCD bundelt en ontsluit de benodigde informatie zoals stuurinformatie, risicobeheersing, interne controle resultaten en compliance. Het is nog niet gereed voor ingebruikname, VRBN is het systeem nog aan het testen. Daarnaast moet vanwege gewijzigde regelgeving VRBN over 2023 zelf een rechtmatigheidsverantwoording gaan afgeven (als onderdeel

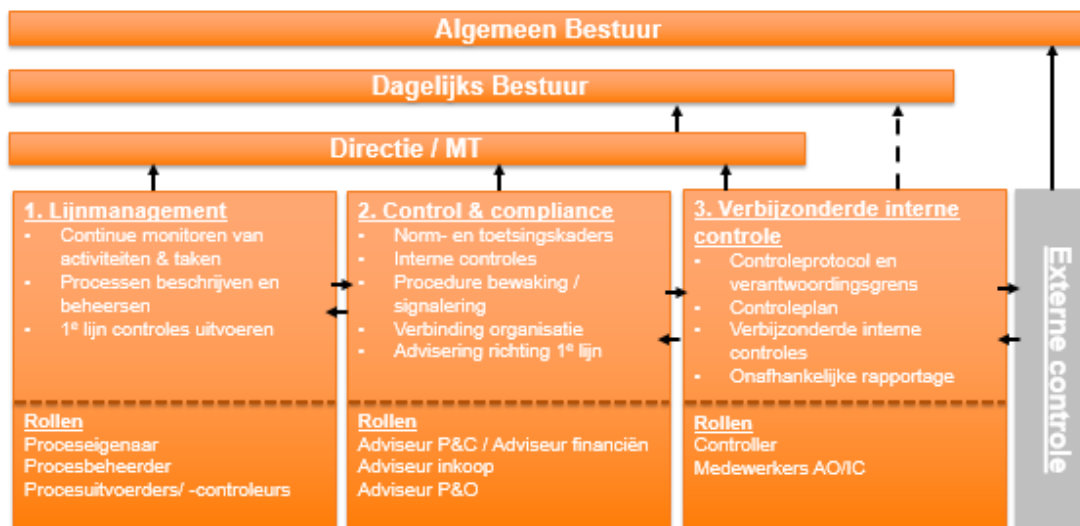
van de jaarrekening). Het KCD is hiervoor ingericht. Een belangrijke vooruitgang hierbij is dat er eigenaarschap in de organisatie wordt genomen op het gebied van rechtmatigheid.

Ambitie 2024

Van 'controle bij de VRBN naar 'VRBN in control' is de ambitie. Om hieraan een bijdrage te leveren zal in 2024 opvolging worden gegeven aan:

- ❖ Het in de wet voorgeschreven verslag van bevindingen van de accountant en de door de accountant uitgevoerde (deel-)controles waarbij er bevindingen zijn geconstateerd die niet van bestuurlijk belang zijn;
- ❖ De bevindingen van de accountant over de opzet en inhoud van het rechtmatigheidsoordeel van VRBN;
- ❖ De bevindingen van adviseur AO/IC over de verbijzonderde interne controle;
- ❖ De verdere implementatie van KCD.

Als laatste, maar wel erg belangrijk, is het verder implementeren van de 'Three Lines of Defence-model' (zie onderstaand figuur). Het uitgangspunt van dit model is dat de lijn verantwoordelijk is voor haar eigen processen. Daarin wordt de "eerste lijn" ondersteund door een functie die adviseert, coördineert en bewaakt of die verantwoordelijkheid daadwerkelijk genomen wordt (de tweede lijn). Tenslotte is er een functie die controleert en een objectief, onafhankelijk oordeel velt (derde lijn).

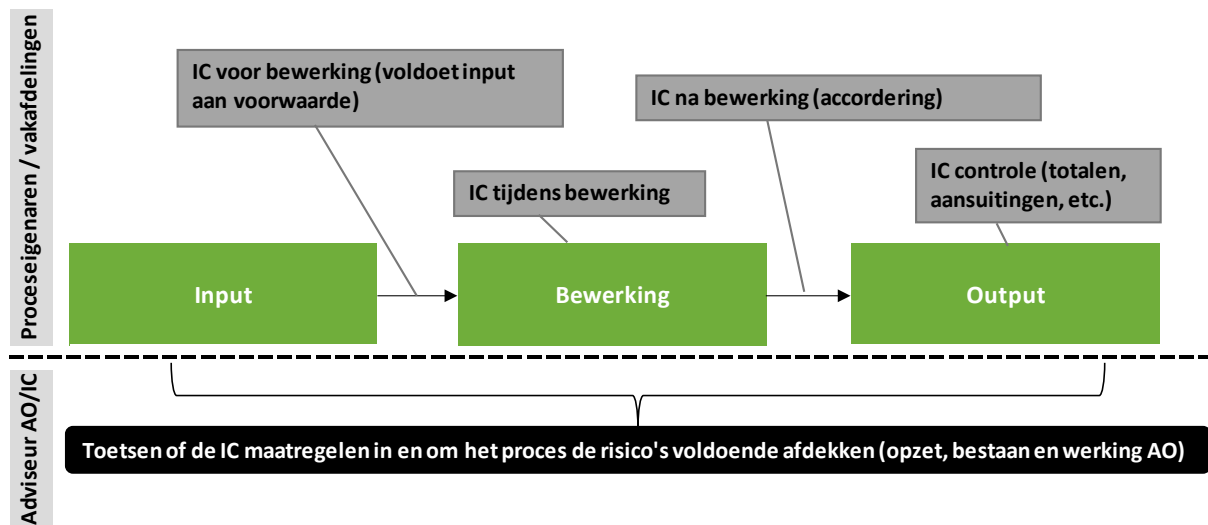

Om de eerste lijn goed te borgen, is het belangrijk dat er eigenaarschap genomen wordt. De sectoren/teams (hierna: vakafdelingen) zijn zelf verantwoordelijk voor de interne beheersing van hun processen en moeten dit ook kunnen aantonen. Hierbij is het versterken van cultuur (houding en gedrag) en bewustzijn binnen de organisatie erg belangrijk. Hier ligt een gezamenlijke verantwoordelijkheid bij het management en de vakafdelingen van VRBN. In het volgende hoofdstuk wordt verder ingegaan op de verantwoordelijkheden.

1.3. Positionering en verantwoordelijkheden

De vakafdelingen zijn verantwoordelijk voor een zichtbare interne beheersing van de processen en voor rechtmatige financiële transacties, dus ook voor een actuele AO-beschrijving. Met de komst van de rechtmatigheidsverantwoording wordt het nemen van die verantwoordelijkheid alleen maar van groter belang. Vakafdelingen dienen eigenaarschap te nemen over hun interne beheersing. De adviseur AO/IC adviseert hierover en toetst deze gevraagd en ongevraagd. Vanuit de bevindingen van de controle worden aanbevelingen gedaan. Deze aanbevelingen worden eerst besproken met de proceseigenaren en daarna wordt dit afgestemd met de concerncontroller. Als laatste worden de belangrijkste bevindingen en aanbevelingen gerapporteerd aan het MTRV¹. Dit gebeurt per half jaar in een rapportage door adviseur AO/IC.

In onderstaande figuur worden de verantwoordelijkheden van de vakafdelingen en adviseur AO/IC weergegeven:

Daarnaast wordt gevraagd en ongevraagd advies gegeven over het inrichten van het proces bij wijzigingen van bijvoorbeeld wet- en regelgeving, beleid en systemen. Het is van belang dat beide partijen, proceseigenaren en de adviseur AO/IC, elkaar waar nodig opzoeken. Dit ligt in lijn met de organisatiedoelstelling 'samen veiliger'.

Vanaf 2022 is de adviseur AO/IC rechtstreeks onder de concerncontroller (tevens sectorhoofd bedrijfsvoering) gepositioneerd. Dit kan een risico vormen voor de onafhankelijkheid van de verbijzonderde interne controle en is ingegeven door de omvang van de organisatie. Aangezien de concerncontroller ook sectorhoofd bedrijfsvoering is, kan de indruk ontstaan dat de interne beheersing 'iets van bedrijfsvoering' is, terwijl elke afdeling/sector zelf verantwoordelijk is voor de interne beheersing van de eigen processen.

De concerncontroller bespreekt eventuele bevindingen met de directeur/MTRV-leden en rapporteert aan het bestuur. De concerncontroller kan zich daarin laten adviseren door de adviseur AO/IC. Daarnaast wordt de inhoud, reikwijdte en diepgang van dit plan jaarlijks voorafgaand aan de werkzaamheden afgestemd met de externe accountant (pré-auditgesprek).

Belangrijk is dat er onderscheid gemaakt wordt tussen de interne controle en verbijzonderde interne controle. Vanuit de interne controle wordt gerapporteerd op de inhoud (eerste lijn), de verbijzonderde interne controle (VIC) doet een stap terug en kijkt naar de opzet, de werking en het bestaan van het proces en naar de systeem controle (derde lijn). Dit onderscheid is in 2022 al scherper gemaakt, maar blijft nog wel een belangrijk aandachtspunt.

¹ MTRV staat voor managementteam van Veiligheidsregio Brabant-Noord (VRBN).

2. Werkwijze AO/IC

De taken van de adviseur AO/IC dragen bij aan het continu verbeteren van de interne beheersing in de organisatie. Daarbij volgt deze de stappen uit de 'Deming cirkel':

Plan - Do - Check - Act.

Plan

Proceseigenaren zijn verantwoordelijk voor het vastleggen van een procesbeschrijving. In de beschrijving worden de interne beheersmaatregelen vastgelegd. Deze beheersmaatregelen zijn genomen om risico's om onjuistheden te voorkomen. Naast dat er gelet wordt op getrouwheid en rechtmatigheid, moet er ook gelet worden op doelmatigheid. Met andere woorden, worden de werkzaamheden op een efficiënte wijze uitgevoerd en wordt het gewenste resultaat behaald.

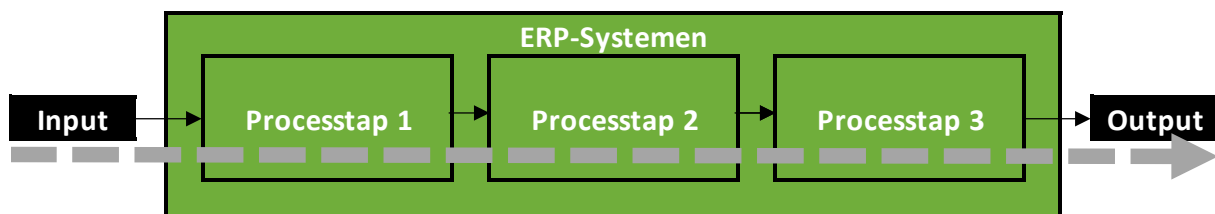
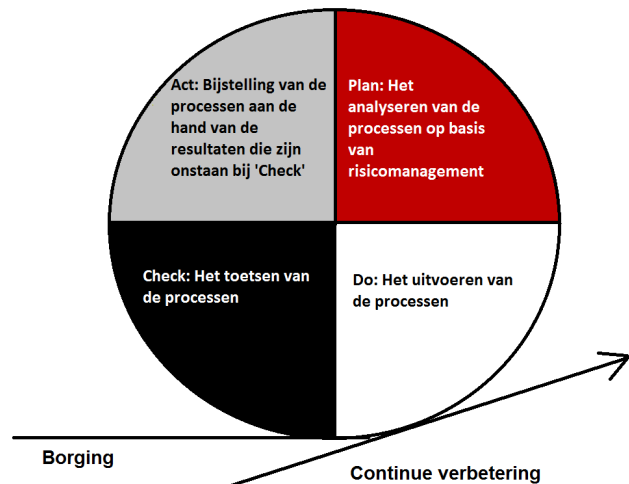
Do

Medewerkers voeren hun werkzaamheden uit op de manier waarop het in de procesbeschrijving is beschreven (1^e en 2^e lijn)

Check

De interne beheersing van een proces wordt op verschillende momenten en medewerkers gecontroleerd (zie 'three lines of defence'). Hieronder wordt ingegaan op de manier van de verbijzonderde interne controle (3^e lijn).

De verbijzonderde interne controle wordt indien mogelijk systeemgericht uitgevoerd. Hierbij wordt de opzet, bestaan en werking van de AO (procesbeschrijving met de maatregelen van interne beheersing) gecontroleerd. Er wordt niet alleen gecontroleerd of het proces beschreven is, maar ook of er volgens het proces gewerkt wordt en of de beheersmaatregelen hebben gewerkt waar ze voor bedoeld zijn. Daarnaast worden ook kansen gesignaleerd voor het verbeteren van de processen en het gebruik van automatisering. Met behulp van automatisering kunnen stappen door het systeem worden uitgevoerd in plaats van menselijk handelen. Bij het vaststellen van juiste werking van het systeem, autorisaties (functiescheiding) en informatiebeveiliging (general IT) hoeft dan niet elke transactie in detail meer gecontroleerd te worden.

Door middel van een systeemgerichte controle wordt vastgesteld of gesteund kan worden op de beheersmaatregelen in het (geautomatiseerd) proces en of deze bijdragen aan een betrouwbare output. Hoe meer er gesteund kan worden op de systeemgerichte controle, des te minder er nog aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden verricht moeten worden, zie onderstaande afbeelding. Voorbeelden van gegevensgerichte controles zijn verbandcontroles, cijferanalyses en detailcontroles.

De detailcontroles van VIC worden gedaan aan de hand van steekproeven. Twee keer per jaar maakt de accountant een steekproef waardoor sprake is van een zo onafhankelijk mogelijke keuze. De accountant steunt ook op deze controles. Voor de overige controles maakt adviseur AO/IC een steekproef en hiervoor wordt de SRA Steekproefmethode toegepast.

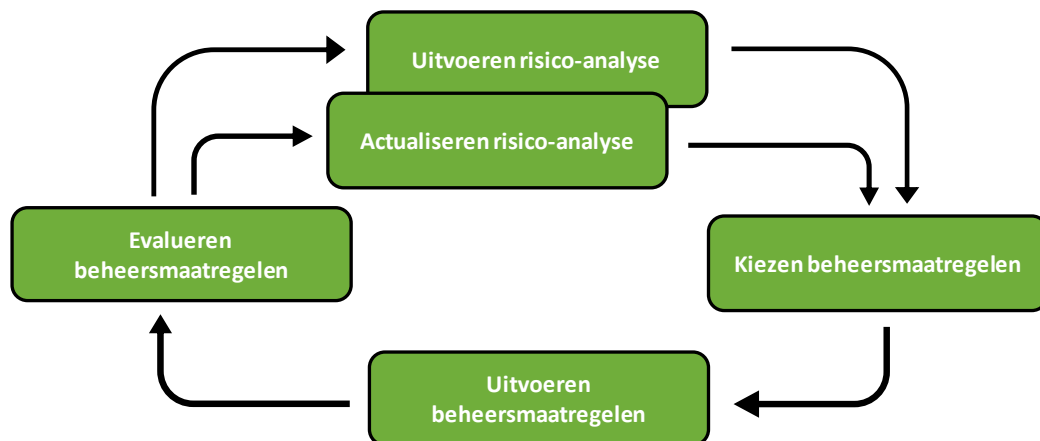
Wanneer uit de controle onjuistheden/verbeterpunten naar voren komen, worden deze besproken met de proceseigenaren en worden aanbevelingen gedaan om het risico van herhaling van de onjuistheden in de toekomst te voorkomen. Dus naast het herstellen van de onjuistheden, is het van groot belang om van onjuistheden te leren en de AO te verbeteren. Daarnaast is het van belang om continu in te spelen op toekomstige veranderingen, denk bijvoorbeeld aan nieuwe systemen en verandering in wet- en regelgeving.

Act

Bespreken van de resultaten van de eventuele onjuistheden, verbeterlagen of risico's welke aan het licht zijn gekomen en het formuleren van verbeteracties. De proceseigenaar geeft aan in welke mate het proces in control is en is verantwoordelijk voor het oppakken van de verbeteracties.

3. Risicoanalyse

Zoals eerder benoemd is risicobeheersing van de bedrijfsuitvoering een belangrijk onderdeel van de interne beheersing. Wanneer een risico vooraf bekend is in de organisatie, is het mogelijk om op een bewuste manier om te gaan met het risico. Afhankelijk van de mate van risicobereidheid van de organisatie kan gekozen worden om het risico te beheersen, te reduceren, over te dragen of om het risico te accepteren. Hieronder is het continu proces van risicobeheersing schematisch weergegeven.

Voor het bepalen op welke bedrijfsprocessen de aandacht wordt gelegd in 2024 wordt een risicoanalyse gemaakt. Hierbij is rekening gehouden met de impact, kans, complexiteit van de wet- en regelgeving, wijzigingen in het proces/systeem en met de bevindingen van voorgaande jaren (interne bevindingen en bevindingen van de accountant). De risicoanalyse is gedaan op alle processen die een directe financiële uitwerking hebben op de exploitatie; deze is toegevoegd in bijlage 1. De waardering die aan de processen is gegeven is niet statisch. Door interne en externe ontwikkelingen en gesprekken met de proceseigenaren vindt deze beoordeling jaarlijks opnieuw plaats. Van de processen die een direct effect hebben op de balansposten worden de volgende standaard mee genomen: materiele vaste activa en voorzieningen en reserves. Dit omdat deze processen de grootste kans hebben op onrechtmatigheid, ook de accountant geeft in de interim rapportage aan dat dit de meest risicovolle balansposten zijn.

De accountant heeft in de meest recente managementletter (2022) bij de risicoanalyse aangegeven dat de belangrijkste bij de VRBN onderkende risico's / kernpunten in de controle de volgende aspecten zijn:

- Aanbestedingsrechtmatigheid
- Prestatieverklaring op inkoopstromen
- SiSa-verantwoording (gezien de specifieke wet- en regelgeving)
- Toereikendheid van de voorziening FLO (functioneel leeftijdsontslag)
- Risico dat het management van de organisatie de procesafspraken doorbreekt (management override), hetgeen een standaardrisico is vanuit de beroepsregels.

Door het uitvoeren van aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden zijn de gesignaleerde risico's afdoende afgedekt en constateert de accountant in het accountantsverslag over boekjaar 2022 dat de interne beheersing op orde is.

Uit de risicoanalyse en risicovolle balansposten zijn onderstaande processen naar voren gekomen.

- > Voorzieningen en reserve

- > Materiële vaste activa
- > Inkopen goederen en diensten²
 - Aanbestedingen
 - Inkopen (waaronder ook crediteuren stamgegevens, onderbouwing prestatie) waaronder inhuur
- > Lonen en salarissen
 - Beroepsmedewerkers (waaronder ook wijziging contract en percentages sociale lasten en pensioenen)
 - Vrijwilligers
 - Onregelmatigheidstoelagen en piketvergoedingen
 - Onkostenvergoeding
- > Inkomsten
 - Gemeentelijke bijdrage
 - Rijksbijdrage

² Bij de controle van dit proces wordt een grensbedrag van €2.500,- bepaald voor prestatieleveringen, dit is afgestemd met de accountant. Dit om te voorkomen dat voor bijv. een bloemetje een prestatielevering moet worden gedocumenteerd.

4. Planning

Hieronder is de planning van 2024 weergegeven. In het eerste kwartaal is niet veel gepland, in dit kwartaal wordt teruggekeken naar de cijfers over heel 2023 en is de accountantscontrole; daarom worden de eerste twee kwartalen van 2024 samengepakt. Daarnaast is het eerste kwartaal van 2025 meegenomen in de planning.

Proces	2 ^e kw 2024	3 ^e kw 2024	4 ^e kw 2024	1 ^e kw 2025
Voorzieningen en reserves		X		X
Materiele vaste activa			X	X
Inkopen goederen en diensten				
Aanbestedingen	X		X	X
Inkopen op rekening	X	X		X
Lonen en salarissen				
Beroepsmedewerkers	X		X	X
Vrijwilligers	X	X		X
Onregelmatigheidstoelage en piketvergoeding			X	X
Onkostenvergoeding			X	X
Inkomsten				
Gemeentelijke bijdrage		X		X
Rijksbijdrage		X		X
Memoriaalboekingen		X		X
Transitorische boekingen	X			X
Frauderisico's	(X)	(X)	(X)	(X)

In de planning staan naast de processen welke uit de risicoanalyse zijn gekomen ook de onderwerpen 'memoriaalboekingen', 'transitorische boekingen' en 'frauderisico's' benoemd. Memoriaalboekingen en transitorische boekingen zijn handmatige boekingen die zorgen voor een mutatie in de financiële informatie. Daarnaast wordt elk jaar een frauderisico analyse gemaakt, zodat bij de controle van de processen deze risico's ook in beeld zijn en daarop gecontroleerd kan worden.

Voor elk proces is een werkprogramma opgesteld. In dit werkprogramma staat beschreven wat er precies gecontroleerd gaat worden per proces en per lijn (1^e t/m 3^e lijn van de 'three lines of defence' model). In 2023 wordt deze informatie steeds meer vastgelegd in KCD.

Voor de omvang van de deelwaarnemingen wordt het totaal van de begroting gepakt. Hiervan wordt 1% genomen, in lijn met de goedkeuringstolerantie voor de rechtmatigheidsverantwoording. Daarvan wordt 70% gehanteerd voor uitvoeringsmaterialiteit. Bij een begroting voor 2024 van circa € 59.386.000³, is de goedkeuringstolerantie (1%) € 594.000 en bedraagt de uitvoeringsmaterialiteit € 415.000.

Wanneer de AO eenmaal is vastgelegd worden de processen met behulp van een roulatieschema om de drie jaar opnieuw geëvalueerd. Wanneer een proces of systeem eerder wordt gewijzigd, wordt dit eerder dan drie jaar gedaan. Daarnaast wordt de AO eerder aangepast wanneer naar aanleiding van de interne controle zaken naar voren komen.

³ Gebaseerd op programma begroting 2024

5. Momenten van rapporteren

Gedurende het jaar worden volgens planning processen beschreven en interne controles uitgevoerd. Hier komen bevindingen en aanbevelingen uit welke op verschillende momenten worden teruggekoppeld en gerapporteerd aan de proceseigenaren en aan het MTRV.

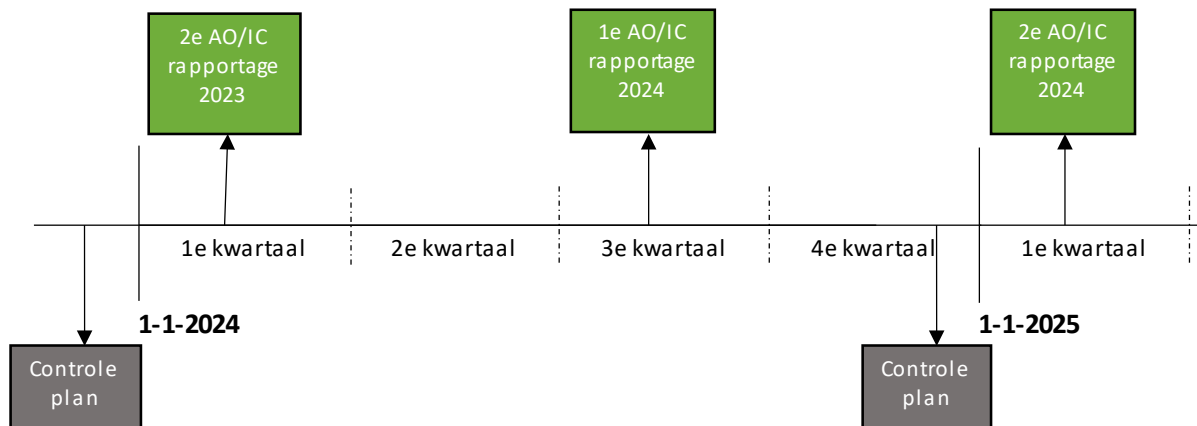
Na het uitvoeren van een (verbijzonderde) interne controle van een proces wordt aan de proceseigenaar gerapporteerd. In dit rapport worden bevindingen en aanbevelingen gedeeld. Dit rapport wordt samen met de proceseigenaren besproken. Proceseigenaren geven op basis van de bevindingen en eigen kennis van de processen een oordeel over de mate waarin eigen processen in control zijn.

Naar aanleiding van het beschrijven van de processen en het uitvoeren van interne controles worden aanbevelingen gedaan. Het is van belang dat de adviseur AO/IC op de hoogte is van de status van de opvolging van de belangrijkste aanbevelingen.

Het streven is om een maand na het verstrijken van twee kwartalen een AO/IC-rapportage aan te leveren aan het MTRV. Hierin staat een samenvatting van de belangrijkste bevindingen en aanbevelingen (welke al met de proceseigenaren zijn besproken). Daarnaast wordt in deze AO/IC-rapportage ingegaan op de opvolging van de bevindingen van het voorgaand rapport.

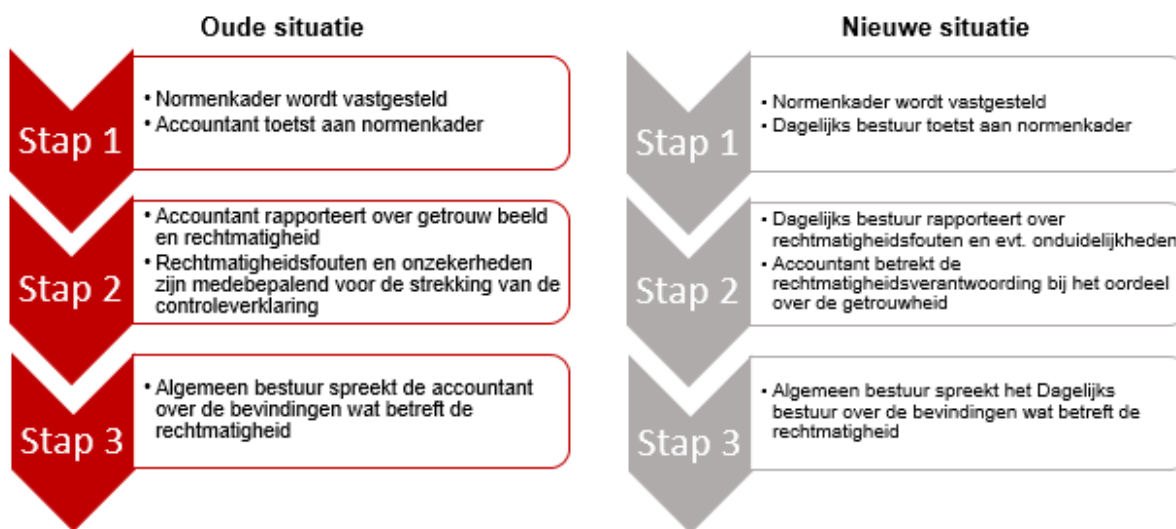
De aandacht van adviseur AO/IC is in het eerste kwartaal van 2024 met name gelegd op de afrondende controlewerkzaamheden van het jaar 2023. In het eerste kwartaal worden dus nog niet veel controles over 2024 uitgevoerd. Vanaf het 2^e kwartaal wordt dit opgepakt, waardoor de eerste MTRV-rapportage over 2024 in het 3^e kwartaal opgeleverd wordt.

Op dit moment zijn er twee momenten van rapporteren; een rapport over het eerste half jaar en een rapportage over het gehele jaar, zie onderstaand figuur.

6. Rechtmatigheidsverantwoording

Het verslagjaar 2023 is het eerste jaar dat het dagelijks bestuur in de jaarrekening over 2023 een rechtmatigheidsverantwoording moet opnemen. Hiermee wordt door het dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur verantwoording afgelegd over de rechtmatigheid van de financiële beheersing van de Veiligheidsregio. In de huidige situatie brengt de accountant hierover verslag uit en voert het gesprek met het algemeen bestuur. De accountant zal nog steeds toetsen of de jaarrekening getrouw is; hierin zal de accountant dan ook de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording

controleren.

De belangrijkste doelstelling van de wijziging is dat de veiligheidsregio zelf de verantwoording moet kunnen onderbouwen.

De rechtmatigheidsverantwoording bevat de verklaring dat transacties en (financiële) beheersmaatregelen zijn uitgevoerd in overeenstemming met de regelgeving, die is opgenomen in het normenkader. De VRBN richt zich hierbij op de financiële rechtmatigheid van de financieel georiënteerde processen.

In de rechtmatigheidsverantwoording wordt verantwoording afgelegd over de mate waarin er wordt afgeweken en wordt daar een toelichting op gegeven. Dit zijn posten die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen (fouten) en posten waarbij voor het DB een onduidelijkheid bestaat over de rechtmatigheid⁴. Het is de rol van het DB om onduidelijkheden zoveel mogelijk te voorkomen. Waar deze (onverhoopt) voor komen, moet het DB ze binnen een redelijke termijn verhelderen.

⁴ Het gaat hierbij dus niet om het ontbreken van (controle-)informatie, maar om (mogelijk tegenstrijdige) interpretaties van feiten en juridische normen. Uiteenlopende oordelen over de rechtmatigheid en de daarmee verband houdende lasten, kunnen weergegeven worden als onduidelijkheden.

Belangrijk: deze onduidelijkheden staan niet gelijk aan de onzekerheden in de controle van de accountant.

Rechtmatigheidscriteria

In de wetsgeschiedenis worden negen rechtmatigheidscriteria onderscheiden. De eerste zes criteria zien toe op getrouwheid en blijven van toepassing bij het vaststellen van de jaarrekening. Over deze criteria wordt dus niet afzonderlijk gerapporteerd in de rechtmatigheidsverantwoording. De laatste drie criteria moeten expliciet tot uitdrukking komen in de rechtmatigheidsverantwoording en gaan over het:

> **Begrotingscriterium**

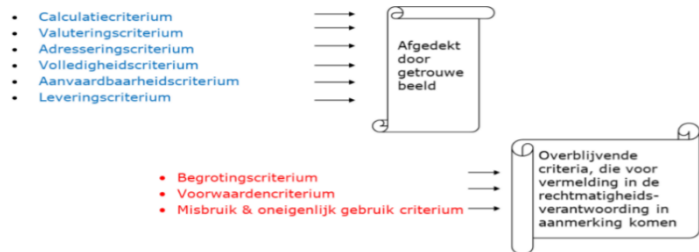
In het kader van het budgetrecht wordt getoetst of begrotingsafwijkingen en met name overschrijdingen door het bestuur zijn geautoriseerd.

> **Voorwaardencriterium**

Bij dit criterium gaat het erom of bepalingen in wet- en regelgeving worden nageleefd. Voor de rechtmatigheidscontrole zijn met name gestelde voorwaarden, die betrekking hebben op recht, hoogte en duur van belang (van bijv. een vergoeding of subsidie).

> **Misbruik & Oneigenlijk gebruik criterium**

Het M&O criterium geldt in het bijzonder voor bijdragen om niet en subsidies; worden ze terecht versterkt en met welk doel. Misbruik kan gelijk worden gesteld met het plegen van fraude. Bij Oneigenlijk gebruik gaat het erom of er juist gehandeld is naar het doel en de strekking van wet- en regelgeving. Dit criterium is in mindere mate van toepassing op de veiligheidsregio omdat we geen subsidies verstrekken.

Proces om te komen tot een rechtmatigheidsverantwoording

Reeds vastgesteld

In de stappen richting de rechtmatigheidsverantwoording zijn in 2022 al de eerste stappen gezet. De focus ligt bij VRBN in eerste instantie op verantwoording op wettelijk basisniveau: inrichting en borging van de financiële rechtmatigheid, met ambitie om stapsgewijs toe te werken naar een zo breed mogelijk 'in control statement'. De rechtmatigheidsverantwoording hanteert een grensbedrag, deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves. Daarnaast heeft het algemeen bestuur de rapporteringsgrens vastgesteld op €50.000.

Het normenkader is vastgesteld door het algemeen bestuur en het controleplan over 2023 is vastgesteld door het dagelijks bestuur. Daarnaast rapporteert elk sectorhoofd twee keer per jaar (tussentijds en aan het eind van het jaar) aan de controller over de mate waarop de sector rechtmatig gehandeld heeft. De adviseur AO/IC voert de verbijzonderde controles uit, deelt de resultaten met de controller en tweemaal per jaar met het MT.

In de bestuursrapportage rapporteert de controller over de stand van zaken wat betreft de rechtmatigheidsverantwoording. Daarnaast stelt de controller bij het opstellen van de jaarrekening de rechtmatigheidsverantwoording op.

Start 2024

Begin 2024 voert de accountant de externe controle uit over boekjaar 2023. Eventuele adviespunten die uit deze controle naar voren komen en welke betrekking hebben op het afgeven van een rechtmatigheidsoordeel worden opgevolgd. Voor het overig deel houdt (mits een positief advies van de accountant) VRBN dezelfde werkwijze aan als in 2023.

7. Tot slot

De processen in de risicoanalyse zijn tot stand gekomen door middel van gegevens uit de financiële administratie en door de bevindingen vanuit de accountant. Voor de rechtmatigheidsverantwoording zijn dit ook de processen welke gecontroleerd moeten worden. Het uiteindelijke doel is echter om volledig in control te zijn, zodat we een in control statement af kunnen geven. Om dit te bereiken speelt naast rechtmatigheid ook doelmatigheid een belangrijke rol, hierbij zijn ook andere processen, naast de financiële processen, van belang.

Deze processen zijn niet uit de financiële administratie te halen, maar moeten vanuit de organisatie zelf komen. Het management wordt gevraagd om contact op te nemen met de adviseur AO/IC, wanneer er processen zijn die belangrijk zijn om (opnieuw) te beschrijven en te analyseren op doelmatigheid en doeltreffendheid. Het is dus erg van belang om elkaar op te zoeken, zodat we 'samen naar de top' gaan.

Bijlage 1 – Risicoanalyse

Door middel van een risicoanalyse is bepaald welke processen de meeste aandacht behoren te krijgen vanuit de AO/IC. De processen zijn tot stand gekomen door middel van de programma begroting van 2024. Eind van het jaar worden de gerealiseerde transacties vergeleken met de begroting om uit te sluiten dat er geen belangrijke processen zijn overgeslagen.

Bij de risicoanalyse is op het volgende gelet:

- > *Impact*: Hoe groot is de financiële consequentie
- > *Kans*: hoe vaak kan het fout gaan, dus hoe vaak komt het proces voor
- > *Complexiteit van wet- en regelgeving*
- > *Wijzigingen in proces/systeem*
- > *Bevindingen voorgaande jaren*: zowel de bevindingen van de accountant als de bevindingen uit de interne controles

In onderstaande legenda staat weer gegeven op welke manier de weging is bepaald voor de verschillende categorieën.

Weging	1	2	3	4	5
Impact	< €500.000	> €500.000	> €1.000.000	> €2.000.000	> €5.000.000
Kans	Kwartaal		Maand	Dagelijks	
Complexiteit wet en regelgeving	Laag		Middel	Hoog	
Wijzigingen in proces/systeem	Nee		Ja		
Bevindingen voorgaande jaren	Nee		Laag risico	Middel risico	Hoog risico

Elk proces heeft op elk categorie een weging mee gekregen. Alle wegingen van de vijf categorieën zijn per proces opgeteld, hier komt een totaalscore uit. Alle categorieën met een totaalscore van 10 of groter worden meegenomen als prioriteit in 2023.

Risico Analyse in control plan 2024

2024 Proce	Subproces	Totaal	Impact	Kans	Complexiteit wet en regelgeving	Wijzigingen in proces of systeem	Bevindingen voorgaande jaren	Totaal
Kosten								
Inkopen goederen en diensten								
	Investeringen / Aanbestedingen (afschrijvingen)	€ 5.922.262	5	2	1	1	2	11
	Overige inkopen goederen en diensten	€ 16.377.614	5	5	1	3	3	17
	Inhuur	€ 246.556	1	3	1	1	1	7
Lonen en Salarissen								
	Beroepsmedewerkers	€ 27.321.536	5	3	3	1	3	15
	Jubilea en gratificaties	€ 49.057	1	1	1	1	1	5
	Onregelmatigheidstoeslag en piketvergoedingen	€ 1.086.762	3	3	3	1	4	14
	Onkostenvergoeding	€ 377.911	2	5	3	3	1	14
	Overige kosten ivm lonen en salarissen	€ 30.532	1	3	1	1	1	7
	Vrijwilligers	€ 4.731.708	4	5	3	3	4	19
Lasten reserves en voorzieningen								
	Lasten reserves en voorzieningen	€ 3.242.170	4	1	3	1	3	12
Rentelasten								
	Rentelasten	€ 397.291	1	1	1	1	1	5
Opbrengsten								
Inkomsten								
	Gemeentelijke bijdrage	€ -48.341.288	5	1	1	1	1	9
	Inkomsten contributies jeugdbrandweer	€ -5.871	1	1	1	1	3	7
	Inkomsten inhouding maaltijdbijdragen personeel	€ -6.208	1	3	1	1	1	7
	Inkomsten ivm salarissen	€ -1.894.024	3	3	1	1	1	9
	Inkomsten uit bijstandsverlening aan derden	€ -124.020	1	1	1	1	1	5
	Inkomsten uit opleidingen aan derden	€ -65.731	1	1	1	1	1	5
	Overig	€ -18.121	1	1	1	1	1	5
	Overige bijdrage van derden	€ -46.861	1	1	1	1	1	5
	Toegerekende rente (financieringsfunctie)	€ -397.695	1	1	1	1	1	5
	Rijksbijdrage BDuR	€ -8.176.894	5	1	1	1	1	9
	Verkoop MBL store	€ -120.810	1	3	1	1	1	7
Baten reserves								
	Baten reserves	€ -585.876	2	1	3	1	3	10